

Warszawa, 19.02.2026r.

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Al. Jana Chrystiana Szucha 25

00-918 Warszawa

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

(załącznik nr 1 do wniosku o wydanie pozwolenia na prowadzenie innych działań / prac przy zabytku)

1. Opis stanu zachowania zabytku i stolarki objętej programem

Budynek Ministerstwa Edukacji Narodowej przy Al. Jana Chrystiana Szucha 25 w Warszawie jest obiektem zabytkowym wpisanym do rejestru zabytków pod numerem A-816. Zachował oryginalną formę architektoniczną oraz istotną część detalu i wyposażenia. Zakres niniejszego programu obejmuje stolarkę okienną budynku (okna drewniane oraz okna z PCV) wraz z elementami towarzyszącymi (okucia, uszczelnienia, szklenie, nawiewniki/elementy wentylacyjne).

Celem zamierzenia jest poprawa stanu technicznego i estetycznego stolarki, zahamowanie procesów degradacji, a także przywrócenie prawidłowej funkcjonalności (szczelność, sprawność okuć, bezpieczeństwo użytkowania), przy zachowaniu substancji zabytkowej oraz bez zmiany geometrii otworów okiennych, podziałów i charakteru elewacji.

Zakres działań planowanych w 2026 r. oparto na wykonanej inwentaryzacji stanu stolarki okiennej, w której zidentyfikowano m.in. miejscowe zgnilizny skrzydeł i ościeżnic, degradację powłok malarskich, nieuszczelnienia, zużycie uszczelek oraz usterki okuć; wskazano również przypadki konieczności punktowej wymiany szyb/kitu lub naprawy elementów wentylacyjnych (nawiewniki, wentylator w szybie).

2. Przedmiot i zakres prac – zasady ogólne

Przedmiotem prac są roboty remontowo-konserwatorskie stolarki okiennej. Nie przewiduje się wymiany całych okien ani zmiany rodzaju stolarki w otworach. Dopuszcza się jedynie naprawy miejscowe elementów konstrukcyjnych (np. dolne ramiaki, fragmenty ościeżnic) w zakresie wynikającym ze stanu zachowania, z zachowaniem oryginalnych rozwiązań konstrukcyjnych i detalu.

Zakres rzeczowy prac obejmuje w szczególności:

- konserwację/naprawę drewna: oczyszczenie, dezynfekcję biologiczną, konsolidację, flekowanie/wstawki stolarskie, uzupełnienia ubytków,
- przygotowanie podłoża i odtworzenie powłok malarskich zewnętrznych (oraz lokalnie wewnętrznych – w razie konieczności technologicznej),
- konserwację, regulację oraz punktową wymianę elementów okuć (z zachowaniem formy i materiału, w tym okuć mosiężnych tam, gdzie występują),

- usprawnienie szczelności: wymianę/uzupełnienie uszczelek oraz kontrolowane doszczelnienia (kit, uszczelniacze) bez zniekształcania profili i bez zaklejania przylg,
- punktowe prace przy szkleniu: wymianę pękniętych szyb lub uzupełnienie szklenia zgodnie z zasadami konserwatorskimi,
- uregulowanie i uporządkowanie elementów wentylacyjnych (nawiewniki, osłony, ewentualny wentylator w szybie) w sposób minimalnie ingerujący w substancję i wygląd.

3. Metody, materiały i techniki – opis technologii prac

Technologia prac powinna nawiązywać do metodyki przyjętej w dokumentacji MEN z 2013 r., tj. prowadzenia prac po wykonaniu dokumentacji wstępnej, z powiadomieniem nadzoru konserwatorskiego, z dokumentowaniem przebiegu prac oraz wykonaniem dokumentacji powykonawczej.

3.1. Czynności przygotowawcze i badawcze

- odtworzenie istniejącej kolorystyki powłok malarskich– wykonanie próbki technologicznej i próbki koloru na fragmencie stolarki,
- inwentaryzacja fotograficzna stanu wyjściowego (przed rozpoczęciem) – minimum: elewacje, typy okien, uszkodzenia, detale okuć, elementy wentylacyjne;
- oznaczenie i opis okien objętych zakresem (nr okna, kondygnacja, pomieszczenie) zgodnie z inwentaryzacją;
- organizacja stanowisk pracy w budynku użytkowanym; zabezpieczenie wnętrza, parapetów, posadzek i elementów wykończenia.

3.2. Demontaże ograniczone / prace w warsztacie i in situ

- demontaż skrzydeł i elementów ruchomych w celu prac w warunkach warsztatowych (jeśli wymagane przez zakres napraw);
- ościeżnice mocowane w murze konserwować zasadniczo in situ; demontaż ościeżnic nie jest przewidywany;
- każdorazowo oznakować elementy przed demontażem i zapewnić odtworzenie pierwotnego montażu.

3.3. Oczyszczanie i przygotowanie podłoża

- usunięcie zabrudzeń i wtórnych, łuszczących się warstw farby metodami nieinwazyjnymi (mechanicznie ręcznie; dopuszczalnie preparaty zmiękczające, stosowane punktowo),
- szlifowanie powierzchni (np. wełna stalowa o odpowiedniej gradacji) z zachowaniem krawędzi, profili i detalu; zakaz agresywnego szlifowania zmieniającego geometrię profili.

3.4. Naprawy drewna i wzmocnienia

- rozpoznanie stopnia degradacji (zgnilizna, pęknięcia, rozeschnięcia, rozluźnione złącza);
- w przypadku degradacji biologicznej: zastosowanie środków biobójczych i impregnacji zgodnie z kartami technicznymi producentów,

- naprawy stolarskie: sklejenia, dociski w ściskach stolarskich; flekowanie masywem drewnianym w gatunku zgodnym z istniejącym, z zachowaniem kierunku usłojenia;
- uzupełnienia ubytków: masy/kit do drewna dostosowane do warunków zewnętrznych; małe ubytki kitować, większe – uzupełniać wstawkami drewnianymi;
- zakaz stosowania rozwiązań powodujących trwałe zamknięcie dyfuzji pary wodnej (np. nieoddychające powłoki w niewłaściwym systemie).

3.5. Okucia, klamki, zawiasy

- demontaż okuć w zakresie niezbędnym do konserwacji; oczyszczenie i zabezpieczenie;
- elementy sprawne po konserwacji montować ponownie; elementy trwale zniszczone wymieniać na analogiczne (kształt, materiał, wykończenie),
- regulacja zawiasów i zamków po zakończeniu prac malarskich; sprawdzenie docisku i szczelności.

3.6. Uszczelnienia i szklenie

- wymiana zużytych uszczelek na profile kompatybilne z istniejącą stolarką; kolorystyka neutralna;
- doszczelnienia (kit/uszczelniacze) prowadzić kontrolowanie – bez zaklejania przyłg i bez utraty funkcji odprowadzania wody;
- wymiana pękniętych szyb lub uzupełnienie szklenia: zachować sposób osadzenia (listwy/kit) właściwy dla danego typu okna;
- dla okien o szczególnych wymaganiach (np. sanitariaty) dopuszcza się szkło zmatowione – analogicznie do rozwiązań przyjętych w dokumentacji 2013.

3.7. Powłoki malarskie

- gruntowanie i malowanie farbami do zastosowań zewnętrznych, w systemie: grunt + międzywarstwa + warstwa/y nawierzchniowe,
- kolor: biel w odcieniu ustalonym na podstawie badań/odkrywek;
- w trakcie prac zapewnić ochronę szyb, okuć i uszczelek przed zabrudzeniem;
- po zakończeniu – kontrola równomierności, krycia i jakości krawędzi (bez zalewania profili).

3.8. Elementy wentylacyjne (nawiewniki, osłony, wentylator w szybie)

Na podstawie inwentaryzacji z 2025 r. stwierdzono występowanie nieprawidłowości związanych z elementami wentylacyjnymi (m.in. braki osłon zewnętrznych oraz miejscami nieprawidłową lokalizację nawiewników). Celem działań jest przywrócenie prawidłowego działania tych elementów oraz zapewnienie szczelności i ochrony przed zawilgoceniem, przy zachowaniu estetyki elewacji i minimalnej ingerencji w substancję.

- inwentaryzacja lokalizacji i sposobu montażu;
- uzupełnienie brakujących osłon zewnętrznych;
- korekta nieprawidłowych lokalizacji (np. przeniesienie na górne skrzydła) wyłącznie po akceptacji konserwatora oraz z wykonaniem napraw po dotychczasowym montażu w sposób minimalnie ingerujący w substancję;

4. Wymagania organizacyjne, nadzór i dokumentacja

Prace prowadzić w sposób minimalizujący ingerencję w substancję oraz w warunkach zapewniających kontrolę jakości. Wymagania:

- powiadomienie właściwego nadzoru konserwatorskiego o terminie rozpoczęcia prac,
- prowadzenie dokumentacji przebiegu prac (dziennik prac konserwatorskich / protokoły),
- wykonanie prób technologicznych (oczyszczanie, kit, uszczelnienia, próbka koloru) przed rozpoczęciem robót masowych,
- odbiór etapowy: po demontażach, po naprawach drewna, po gruntach, po warstwach nawierzchniowych, po regulacji okuć i uszczelnieniach,
- opracowanie dokumentacji powykonawczej (opis + fotografie + wykaz okien zrealizowanych prac, ewentualne zmiany materiałowe wraz z uzasadnieniem).

5. Ograniczenia i wyłączenia

- nie przewiduje się zmiany rodzaju stolarki w otworach okiennych ani zmiany podziałów i wymiarów skrzydeł;
- nie przewiduje się dociepleń w ościeżach ani zmian w gładziach i obróbkach wpływających na wygląd elewacji;
- wymiana elementów konstrukcyjnych możliwa tylko punktowo, w zakresie niezbędnym (degradacja), z odtworzeniem geometrii i detalu;
- wszelkie odstępstwa od programu wymagają uzgodnienia z konserwatorem.

6. Załączniki

- Załącznik 1.1 – Inwentaryzacja / zestawienie stolarki okiennej (2025) z zakresem prac dla poszczególnych okien zlokalizowanych na kondygnacji (piwnica, parter, I, II, III piętro).
- Załącznik 1.2 – Dokumentacja fotograficzna stanu istniejącego (wybór reprezentatywny + detale).
- Załącznik 1.3 Dokumentacja projektowa/techniczna archiwalna (program remontu okien z 2013 r.) – jako odniesienie do technologii i typologii.

.....**BIURO DYREKTORA GENERALNEGO**.....

(czytelny podpis Wnioskodawcy / pełnomocnika)
 zastępcy DYREKTORA